

**Міністерство освіти і науки України
Сумський державний педагогічний університет
імені А. С. Макаренка
Навчально-науковий інститут культури і мистецтв
Кафедра хорового диригування, вокалу та методики
музичного навчання**

**Методичні рекомендації
до робочої програми навчальної
дисципліни
«Виконавська інтерпретація»**

**галузь знань 02 Культура і мистецтво
спеціальність 025 Музичне мистецтво
для закладів вищої освіти**

Суми – 2021

УДК 781.68.07(072.057.875)(076.6)
М54

*Рекомендовано до друку рішенням вченої ради Сумського
державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка
(протокол № 10 від 29.03.2021 р.)*

Укладач:

М. Б. Петренко – канд. пед. наук, доцент, доцент кафедри хорового диригування, вокалу та методики музичного навчання Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка

Рецензенти:

О. В. Єременко – доктор пед. наук, професор, завідувач кафедри хореографії та музично-інструментального виконавства Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка

Н. А. Фоломєєва – канд. пед. наук, доцент, в/о завідувача кафедри хорового диригування, вокалу та методики музичного навчання Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка

Петренко М. Б.

М54 Методичні рекомендації до робочої програми навчальної дисципліни «Виконавська інтерпретація» / М. Б. Петренко. – Суми : ФОП Цьома С.П., 2021. – 60 с.

У методичних рекомендаціях до робочої програми навчальної дисципліни «Виконавська інтерпретація» висвітлено проблему формування інтерпретаційних умінь магістрів-вокалістів спеціальності 025 Музичне мистецтво. У публікації відповідно до структури курсу конкретизовано зміст практичних занять і самостійної роботи з метою актуалізації знань з теорії виконавської інтерпретації, стимулювання творчого потенціалу студентів в ракурсі знаходження ними особистих рішень втілення авторського задуму вокальних творів минулого і сучасності у відповідності до культурно-історичного контексту, жанрово-стильових ознак та композиційно-драматургічної програми.

УДК 781.68.07(072.057.875)(076.6)

© Петренко М.Б., 2021

© ФОП Цьома С.П., 2021

© СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2021

ЗМІСТ

ВСТУП	4
СТРУКТУРА ТА ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	7
РОЗДІЛ 1 ВИКОНАВСЬКА ІНТЕРПРЕТАЦІЯ МУЗИКИ ЯК НАУКОВА КАТЕГОРІЯ	9
Тема 1.1. Специфіка музичної інтерпретації. Особливості виконавської інтерпретації у сольному музикуванні	9
Тема 1.2. Музичний твір як об'єкт виконавської інтерпретації, параметри об'єктивності інтерпретування	12
Тема 1.3. Сталі та динамічні засоби виконавської виразності.....	14
Тема 1.4. Тенденції інтерпретування (актуалізація та ретроспекція)	17
Тема 1.5. Особливості виконавської інтерпретації у колективному (ансамблевому) музикуванні	19
Тема 1.6. Музична інтонація, її рівні і функції	21
РОЗДІЛ 2 СТИЛЬОВА ІНТЕРПРЕТАЦІЯ РІЗНОЖАНРОВИХ МУЗИЧНИХ ТВОРІВ.....	23
Тема 2.1. Виконавська інтерпретація музичних творів епохи бароко.....	23
Тема 2.2. Виконавська інтерпретація музичних творів епохи класицизму	27
Тема 2.3. Виконавська інтерпретація музичних творів епохи романтизму	30
Тема 2.4. Виконавська інтерпретація музики ХХ ст.....	34
Тема 2.5. Виконавська інтерпретація музичних творів ХХІ ст.	39
РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	44
ДОДАТКИ.....	53

ВСТУП

Навчальна дисципліна «Виконавська інтерпретація» займає вагоме місце у номенклатурі вибіркових предметів освітньої програми підготовки магістрів музичного мистецтва. **Метою** зазначеної дисципліни є теоретико-практична підготовка студентів до майбутньої професійної діяльності як артистів-виконавців та керівників музичних колективів, озброєння їх здатністю до ефективного здійснення музичної інтерпретаційної діяльності. Особливість курсу – інтеграція в єдину систему раніше опанованих предметів музично-теоретичного і практично-виконавського циклів, надання ґрунтовних знань з теорії виконавської інтерпретації, стимулювання творчого потенціалу студентів в ракурсі знаходження ними особистих рішень втілення авторського задуму вокальних творів минулого і сучасності у відповідності до культурно-історичного контексту, жанрово-стильових ознак та композиційно-драматургічної програми.

Майбутні магістри музичного мистецтва, опановуючи курс, мають **знати**:

- основні поняття і категорії музичного мистецтва та специфічну термінологію;
- закономірності інтерпретування в сольному та ансамблевому музикуванні; особливості виконавської та музикознавчої інтерпретації;
- рівні стильової системи, жанри певної доби, до якої належать музичні твори;
- методи здійснення різних видів аналізу музичних творів;
- особливості формування вокальної техніки та критерії виконавської культури;
- принципи організації самостійної роботи за фахом.

У процесі опанування курсу студенти повинні **вміти**:

- розкривати зміст понять і категорій музичного мистецтва в контексті його історичного становлення;

- здійснювати виконавський аналіз вокальних творів, ураховуючи їх багаторівневі контекстуальні зв'язки (належність до певної доби, стилю, жанру; особливості драматургії, форми та художньо-образного змісту);
- створювати оригінальну особисту художньо-цінну інтерпретаційну версію музичного зразка;
- артистично та технічно досконало втілювати особисту версію вокального зразка відповідно до авторського задуму;
- збалансовано, виважено взаємодіяти у виробленні спільної інтерпретаційної концепції музично-ансамблевих вокальних творів;
- організовувати самостійну роботу за фахом, критично оцінювати власне виконання;
- оволодівати новими виконавськими прийомами та техніками.

Основні завдання курсу «Виконавська інтерпретація» визначені необхідністю сформулювати у студентів наступні **компетентності**.

Інтегральну:

- здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій в теорії, історії музики, у педагогіці, виконавстві та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні:

- здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології;
- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- здатність генерувати нові ідеї (креативність);
- здатність до міжособистісної взаємодії.

Фахові:

- здатність створювати, реалізовувати і висловлювати свої власні художні концепції;
- здатність інтерпретувати художні образи у виконавській діяльності;
- здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації;
- здатність аналізувати виконання музичних творів або оперних спектаклів, здійснювати порівняльний аналіз різних виконавських інтерпретацій, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, інтернету;
- здатність взаємодіяти з аудиторією для донесення музичного матеріалу, вільно і впевнено репрезентувати свої ідеї (художню інтерпретацію) під час публічного виступу;
- здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології виконавської діяльності.

Згідно вимог відповідної освітньо-професійної програми курс поділяється на два розділи, засвоєння змісту яких забезпечується практичними заняттями, консультаціями та самостійною роботою студентів. Курс налічує 150 годин, з них: 46 – аудиторні (практичні), 4 – консультації та 100 – самостійна робота.

СТРУКТУРА ТА ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.	Самостійна робота		Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.	Самостійна робота
РОЗДІЛ 1. Виконавська інтерпретація музики як наукова категорія												
Тема 1.1. Специфіка музичної інтерпретації. Особливості виконавської інтерпретації у сольному музикуванні	4		2			2	8				8	
Тема 1.2. Музичний твір як об’єкт виконавської інтерпретації, параметри об’єктивності інтерпретування	6		2			4	10		2		8	
Тема 1.3. Сталі та динамічні засоби виконавської виразності	6		2			4	10		2		8	
Тема 1.4. Тенденції інтерпретування (актуалізація та ретроспекція)	8		2			6	10		2		8	
Тема 1.5. Особливості виконавської інтерпретації у колективному (ансамблевому) музикуванні	6		2			4	10		2		8	
Тема 1.6. Музична інтонація, її рівні і функції	8		2			6	10		2		8	

РОЗДІЛ 2.												
Стильова інтерпретація різножанрових музичних творів												
Тема 2.1. Виконавська інтерпретація музичних творів епохи бароко	18		6			12	18					18
Тема 2.2. Виконавська інтерпретація музичних творів епохи класицизму	20		6			14	18					18
Тема 2.3. Виконавська інтерпретація музичних творів епохи романтизму	22		6			16	16					16
Тема 2.4. Виконавська інтерпретація музики ХХ ст. (основні стильові напрямки музики зазначеного періоду: імпресіонізм, експресіонізм, неокласицизм, джаз та ін.)	24		8			16	18					18
Тема 2.5. Виконавська інтерпретація музичних творів ХХІ ст (сучасна класична українська музика, рок, популярна музика, хіп-хоп та ін.)	24		8			16	20					20
Консультації					4		2				2	
Всього	150		46		4	100	150		10		2	138

РОЗДІЛ 1

ВИКОНАВСЬКА ІНТЕРПРЕТАЦІЯ МУЗИКИ ЯК НАУКОВА КАТЕГОРІЯ

Інтерпретація як загальнонаукова категорія. Види музичної інтерпретації. Виконавська інтерпретація як особливий різновид музичної інтерпретації. Особливості процесу виконавської інтерпретації у сольному музикуванні. Онтологічний статус музичного твору, його форми. Об'єктивне та суб'єктивне як дві сторони інтерпретаційного процесу у музичному виконавському мистецтві. Сталі та динамічні засоби виконавської виразності. Тенденції інтерпретування музичних творів. Особливості інтерпретації ансамблевих музичних зразків. Рівні і функції музичної інтонації.

Тема 1.1. Специфіка музичної інтерпретації. Особливості виконавської інтерпретації у сольному музикуванні

Поняття «інтерпретація» у загальнонауковому дискурсі. Феномен інтерпретації у царині музичного мистецтва. Різновиди музичної інтерпретації. Особливості наукової, буденної, художньої, формальної, редакторської, музикознавчої, композиторської, слухацької, режисерської, технологічної інтерпретацій, виконавського перекладення. Виконавська інтерпретація як особливий вид музичної інтерпретації. Процесуальний характер інтерпретаційної діяльності у сольному музикуванні. Механізми та етапи здійснення інтерпретації сольних музичних творів.

Рекомендовано на основі ознайомлення з літературними джерелами з питань інтерпретації музичних творів та закономірностей здійснення будь-якої діяльності

виокремити види музичної інтерпретації, охарактеризувати специфіку виконавської інтерпретації, окреслити механізми та етапи здійснення виконавської інтерпретації сольних музичних творів.

Самостійна робота студента

Створити ментальну карту з опрацьованого теоретичного питання: виділити ключові позиції теорії музичної інтерпретації; встановити характер взаємозв'язків між виокремленими поняттями. Здійснити малювання ментальної карти будь-яким зручним способом (у зошиті / на аркуші паперу / за допомогою відповідних комп'ютерних програм).

Теоретичні питання для самоконтролю

1. Як ви можете визначити зміст поняття «інтерпретація»?
2. Як ви можете визначити зміст поняття «музична інтерпретація»?
3. Які види музичної інтерпретації вам відомі?
4. Як ви можете визначити зміст поняття «виконавська інтерпретація»?
5. Чим відрізняється виконавська інтерпретація від інших типів музичної інтерпретації?
6. З яких етапів складається процес виконавської інтерпретації у галузі сольного музикування?
7. За рахунок яких механізмів здійснюється виконавська інтерпретація сольних музичних творів?

Рекомендовані джерела інформації

1. Гуренко Е. Г. Проблемы художественной интерпретации: Философский анализ. Новосибирск: Наука, Сиб. отд-ние, 1982. 256 с.
2. Давидов М. А. Виконавське музикознавство: енциклопедичний довідник. Луцьк: ВАТ «Волинська обласна друкарня», 2010. 400 с.
3. Домашенко А. В. Интерпретация и толкование: Монография. Донецк: ДонГУ, 2000. 162 с.

4. Жукова Н. А. Інтерпретація як компонент музичної творчості: естетичний аспект: дис. ... кандидата філософ. наук : 09.00.08 Київ, 2003. 191 с.
5. Крицький В. М. Формування умінь художньої інтерпретації у студентів музичних факультетів педагогічних закладів вищої освіти: автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01. Київ, 1999. 18 с.
6. Лысенко О. В. Художественная интерпретация в системе категорий музыкального исполнительства : автореф. дис. на соискание учен. степени канд. искусствоведения : спец. 17.00.02 «Музыкальное искусство» К., 1990. 21 с.
7. Москаленко В. Г. Творческий аспект музыкальной интерпретации (к проблеме анализа): Исследование. К.: Изд-во Киев. гос. конс., 1994. 157 с.
8. Петренко М. Б. Концертмейстерські інтерпретаційні вміння майбутніх учителів музики: теорія та методика формування : монографія. Суми : ФОП Цьома С. П., 2016. 202 с.
9. Полусмяк И. М. Теоретические и методические аспекты музыковедческой интерпретации : автореф. дис. на соискание учен. степени канд. искусствоведения : спец. 17.00.02 «Музыкальное искусство». К., 1989. 25 с.
10. Рябуха Н.О. Виконавська інтерпретація як метод пізнання музичного твору. Вісник Харків. держ. акад. дизайну і мистецтв: Харків, 2009, № 16. С. 135–142.

Інтернет джерела

1. Гаврилова Л., Псарьова Л. Інтерпретація музичного твору: теоретичні аспекти. Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти [зб. наук. праць]. Вип. 3. Слов'янськ, 2016. С. 97–106. Режим доступу: http://pptma.dn.ua/files/2016/3/11.Gavrilova-Psarova_s.97-106.pdf
2. Музичний словник. Музичні терміни. Режим доступу: [bibliograph.com.ua › slovar-muzika](http://bibliograph.com.ua/slovar-muzika)
3. Москаленко В. Г. Лекції з музичної інтерпретації : навчальний посібник. Київ, 2013. 134 с. Режим доступу: <https://knmau.com.ua/wp-content/uploads/V.-Moskalenko-Lektsiyi-z-muzichnoyi-interpretatsiyi-Navchalnij-posibnik.pdf>

Тема 1.2. Музичний твір як об'єкт виконавської інтерпретації, параметри об'єктивності інтерпретування

Онтологічний статус музичного твору як єдність трьох форм його існування (потенційної, актуальної та віртуальної). Сутність понять: «музичний твір», «автор», «текст», «нотний текст», «авторський текст», «уртекст (urtext)», «нотно-текстова редакція», «контекст», «виконавець-інтерпретатор». Варіативний потенціал музичного твору. Параметри об'єктивності інтерпретування музичних творів: незмінність точних координат авторського тексту, відповідність загальній образній концепції музичного твору, стильова адекватність, жанрова адекватність, композиційна адекватність.

Рекомендовано проаналізувати наукову літературу з питань закономірностей здійснення інтерпретаційної діяльності, зокрема щодо об'єкту її опанування – музичного твору; охарактеризувати форми існування музичного зразка, визначити змінні та незмінні координати авторського тексту, обґрунтувати синкретизм суб'єктивного і об'єктивного в інтерпретаційному процесі, конкретизувати параметри об'єктивності інтерпретування музичного твору.

Самостійна робота студента

Визначити фактори, які впливають на різноманітність інтерпретаційних трактувань музичного твору.

Прослухати у запису і обрати художньо вартісні виконавські трактовки вокальних творів, які відповідають параметрам об'єктивності інтерпретування (незмінність точних координат авторського тексту, відповідність загальній образній концепції музичного твору, стильова адекватність, жанрова адекватність, композиційна адекватність).

Конкретизувати у таблиці змінні і незмінні координати авторського тексту вокального твору, ураховуючи специфіку даного виду виконавського мистецтва.

Таблиця 1.1

Таблиця координат авторського тексту вокального твору

Складові тексту	Вид і характер текстових координат
	Точно позначені координати Незмінні координати
	Неточно позначені координати Змінні координати

Теоретичні питання для самоконтролю

1. Як ви можете визначити зміст поняття «музичний твір»?
2. Які форми існування музичного твору вам відомі?
3. Чи тотожні поняття «музичний твір» і «нотний» текст?
4. Що є інваріантною основою музичного твору, а що – варіантною?
5. Які групи координат музичного твору вам відомі?
6. Які координати нотного тексту музичного твору є змінними, а які – незмінними?
7. Які фактори обумовлюють суб'єктивність інтерпретаційного тлумачення музичного твору?
8. Як ви можете «розшифрувати» об'єктивне в інтерпретаційному процесі?
9. Які параметри об'єктивності інтерпретування вам відомі?

Рекомендовані джерела інформації

1. Корыхалова Н. П. Бытийный статус музыкального произведения и проблемы музыкально-исполнительского искусства : автореф. дис. на соискание учен. степени доктора

- искусствоведения : спец. 17.00.02 «Музыкальное искусство». М., 1981. 40 с.
2. Котляревская Е. И. Вариативный потенциал музыкального произведения: Культурологический аспект интерпретирования: дис. ... кандидата искусствоведения: 17.00.01. К., 1996. 196 с.
 3. Лысенко О. В. Художественная интерпретация в системе категорий музыкального исполнительства : автореф. дис. на соискание учен. степени канд. искусствоведения : спец. 17.00.02 «Музыкальное искусство». К., 1990. 21 с.
 4. Петренко М. Б. Концертмейстерські інтерпретаційні вміння майбутніх учителів музики: теорія та методика формування : монографія. Суми : ФОП Цьома С. П., 2016. 202 с.

Інтернет джерела

1. Москаленко В. Г. Лекції з музичної інтерпретації : навчальний посібник. Київ, 2013. 134 с. Режим доступу: <https://knmau.com.ua/wp-content/uploads/V.-Moskalenko-Lektsiyi-z-muzichnoyi-interpretatsiyi-Navchalnij-posibnik.pdf>

Тема 1.3. Сталі та динамічні засоби виконавської виразності

Диференціація засобів виконавської виразності на сталі та динамічні. Набуття здатності добору доцільних засобів виконавської виразності, відповідних авторському задуму, текстовим координатам, культурно-історичному контексту, жанрово-стильовим вимогам, композиційно-драматургічній програмі.

Рекомендовано здійснити добір доцільних засобів виконавської виразності, відповідних авторському задуму, текстовим координатам, культурно-історичному контексту, жанрово-стильовим вимогам, композиційно-драматургічній програмі, художньо-образному змісту музичного твору з державної програми по фаху; обґрунтувати правомірність обраного варіанта виконавської реалізації вокального зразка; вирізнити засоби музичної

виразності, що забезпечують індивідуальну художньо-образну виразність інтерпретованого твору. Під час виконання завдання керуватися положенням про те, що засоби виконавської виразності диференціюються на сталі (точно зафіксовані в тексті і є незмінними при виконанні) та динамічні (не точно зафіксовані в тексті, мають градації змін).

Самостійна робота студента

Проаналізувати наукову літературу з питань особливостей матеріально-звукової реалізації музичних зразків, зокрема сфери засобів виконавської виразності. Конкретизувати у таблиці відповідно до виконавської спеціалізації сталі та динамічні засоби виконавської виразності.

Таблиця 1.2

Таблиця засобів виконавської виразності

Різновиди засобів виконавської виразності	
	Сталі
	Динамічні

Створити таблицю виразних значень динаміки, в якій будуть такі графи: вимова, значення, естетично-образна

характеристика, емоційно-фізіологічні відчуття виконавця.

Створити таблицю характеристик трьох груп музичних темпів, в якій буде конкретизовано характер звучання в кожному конкретному темпі.

Теоретичні питання для самоконтролю

1. Які види засобів виконавської виразності вам відомі?
2. Які засоби виконавської виразності, точно зафіксовані в тексті, відносяться до сталих?
3. Які засоби виконавської виразності, що є змінними, відносяться до динамічних?
4. Як ви можете визначити зміст поняття «динаміка»?
5. Які функції динаміки як виражального засобу музики вам відомі?
6. Як ви можете визначити зміст поняття «темп»?
7. Які групи темпів вам відомі?
8. Які функції, окрім означення швидкості руху, притаманні темпу?
9. Які засоби темпових змін у музичному виконавстві вам відомі?
10. Чи тотожні, на вашу думку, артикуляційні засоби різних виконавських технік (в залежності від виду музичного виконавства)?
11. Чи є засобом виконавської виразності ладогармонічні структури конкретного музичного твору?

Рекомендовані джерела інформації

1. Береза А. В. Педагогічно-виконавська практика майбутнього вчителя музики: навчально-методичний посібник. Вінниця: Нова Книга, 2010. 184 с.
2. Вечер Д. В. Виконавський аналіз музичного твору: теоретичний і практико-методичний аспекти (на прикладі діяльності піаніста-інтерпретатора): дис. ... кандидата мистецтвознавства: 17.00.03. К., 2007. 195 с.
3. Крицький В. М. Формування уміння художньої інтерпретації у студентів музичних факультетів педагогічних закладів вищої

- освіти: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.01. Київ, 1999. 18 с.
4. Падалка Г. М. Художньо-педагогічна інтерпретація музики в структурі професійної підготовки музиканта-педагога // Теорія і методика мистецької освіти: Збірник наукових праць. К.: НПУ, 2004. Вип. 5. С. 3 – 11.
 5. Побережна Г. І. Загальна теорія музики: Підручник. К. : Вища шк., 2004. 303 с.
 6. Щербініна О. М. Теорія та практика музичного стилю: Навчально-методичний посібник. Ніжин, НДУ, 2006. 87 с.
 7. Юцевич Ю. Словник музичних термінів. К.: Музична Україна, 1977. 206 с.

Інтернет джерела

1. Еволюція художніх стилів в мистецтві. Режим доступу: <https://studfile.net/preview/5258757/page:14/>
2. Міхеєва Л. В. «Музичний словник в розповідях». Режим доступу: <https://books.google.com.ua/books?id=9nHzCQAAQBAJ&pg=PA128&lpg>
3. Музичний словник. Музичні терміни. Режим доступу: [bibliograph.com.ua › slovar-muzika](http://bibliograph.com.ua/slovar-muzika)

Тема 1.4. Тенденції інтерпретування (актуалізація та ретроспекція)

Сутність понять: «ретроспективна інтерпретація», «актуалізована інтерпретація». Набуття здатності розпізнавання та здійснення різних типів інтерпретації, які базуються на принципі ретроспекції, актуалізації чи синтезу названих тенденцій.

Рекомендовано проаналізувати наукову літературу з питань принципів здійснення виконавської інтерпретації у музичному мистецтві, конкретизувати поняття «ретроспективна інтерпретація», «актуалізована інтерпретація»; порівняти виконавські трактовки одного і того ж музичного твору вокальних жанрів (кращі, високохудожні варіанти їх матеріально-звукового втілення) в аспекті

з'ясування тенденцій їх інтерпретування: ретроспекції, актуалізації чи синтезу названих тенденцій.

Самостійна робота студента

Прослухати у запису, порівняти виконавські трактовки видатних музикантів одного і того ж вокального твору і виявити:

- а) міру відповідності параметрам об'єктивності інтерпретування;
- б) міру різноманітності виконавсько-виражальних прийомів;
- в) види тенденцій їх інтерпретування: ретроспекцію, актуалізацію чи синтез названих тенденцій. Відповідь оформити у вигляді письмового повідомлення, в яке включити інтернет-посилання на прослухані варіанти виконавських рішень.

Теоретичні питання для самоконтролю

1. Які принципи здійснення інтерпретаційної діяльності вам відомі?
2. Як ви можете охарактеризувати поняття «ретроспективна інтерпретація»?
3. Як ви можете охарактеризувати поняття «актуалізована інтерпретація»?
4. Чи може, на вашу думку, виконавське інтерпретування базуватись одночасно на двох зазначених тенденціях (ретроспекції та актуалізації)?

Рекомендовані джерела інформації

1. Єременко О. В. Підготовка магістрів музичного мистецтва: теорія і методика навчання : [Монографія]. К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2009. 434 с.
2. Москаленко В. Г. Теоретический и методический аспекты музыкальной интерпретации: дис. ... доктора искусствоведения: 17.00.02. К., 1994. 212 с.
3. Мостова Ю. В. Театралізація хорових творів як метод художньої інтерпретації: дис. ... кандидата мистецтвознавства: 17.00.01. Х., 2003. 172 с

Тема 1.5. Особливості виконавської інтерпретації у колективному (ансамблевому) музикуванні

Процесуальний характер інтерпретаційної діяльності у колективному (ансамблевому) музикуванні. Три етапи її здійснення: осягнення художньо-образного змісту ансамблевого твору та створення власної виконавської концепції, узгодження власної виконавської концепції зі співвиконавцем (співвиконавцями), ансамблево-майстерне виконавське її втілення. Набуття здатності добору специфічних засобів ансамблево-виконавського узгодження: метроритмічної, агогічної, артикуляційної, динамічної узгодженості, інтонаційної єдності, динамічного балансу.

Рекомендовано на основі ознайомлення з теоретичним матеріалом з питань інтерпретації ансамблевих музичних творів та закономірностей здійснення будь-якої діяльності окреслити механізми та етапи здійснення виконавської інтерпретаційної діяльності ансамблевих вокальних музичних творів; здійснити добір доцільних засобів ансамблево-виконавського узгодження (метроритмічної, агогічної, артикуляційної, динамічної узгодженості, інтонаційної єдності, динамічного балансу) у вокально-інструментальних творах своєї програми з фаху.

Самостійна робота студента

Охарактеризувати специфічні засоби ансамблево-виконавського узгодження, виокремлені науковою думкою.

Здійснити виконавський аналіз ансамблевого твору із скриньки свого виконавського доробку, обґрунтувати доцільність добору засобів ансамблево-виконавського узгодження – метроритмічної, агогічної, артикуляційної, динамічної узгодженості, інтонаційної єдності, динамічного балансу.

Теоретичні питання для самоконтролю

1. Чи існують відмінності, на вашу думку, у процесуальному наповненні інтерпретаційної діяльності у галузі сольного і ансамблевого музикування?
2. Як ви можете визначити зміст поняття «ансамбль»?
3. З яких етапів складається процес виконавської інтерпретації у галузі колективного (ансамблевого) музикування?
4. За рахунок яких механізмів здійснюється етап узгодження інтерпретаційного процесу у галузі колективного (ансамблевого) музикування?
5. Які специфічні засоби ансамблево-виконавського узгодження вам відомі?

Рекомендовані джерела інформації

1. Моїсєєва М. А. Спільна музично-виконавська діяльність як засіб формування професійних якостей учителя музики: дис. ... кандидата пед. наук : 13.00.02. Київ, 1998. 209 с.
2. Петренко М. Б. Ансамблевий музичний твір як текст // Наука і сучасність: Збірник наукових праць Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Том 60. К.: Вид-во НПУ, 2007. С. 101 – 108.
3. Петренко М. Б. Концертмейстерські інтерпретаційні вміння майбутніх учителів музики: теорія та методика формування : монографія. Суми : ФОП Цьома С. П., 2016. 202 с.
4. Польська І. І. Камерний ансамбль: теоретико-культурологічні аспекти: дис. ... доктора мистецтвознавства : 17.00.03. К., 2003. 432 с.
5. Chaciński J. Pomiar osiągnięć muzycznych na przykładzie akompaniamentu fortepianowego do piosenki / J. Chaciński. WSP, Słupsk, 1997. 167 s.

Інтернет джерела

1. Карпенко Т. П., Печенюк М. А. Принципи та основні методи роботи сумісної діяльності концертмейстера і студента-вокаліста // Педагогічна освіта: теорія і практика. 2011. Вип. 8. С. 336–342. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znppo_2011_8_60

Тема 1.6. Музична інтонація, її рівні і функції

Музично-технологічний та смисловий рівні музичної інтонації. Музична інтонація як синтез сукупності засобів музичної виразності (метроритм, звуковисотність, гармонія, лад, тембр, діапазон, динаміка, артикуляція, голосоведення та ін). Характеристична, емоційна, логічно-смислова, синтаксична та жанрово-ситуативна функції музичної інтонації.

Рекомендовано на основі ознайомлення з науковою літературою щодо питань інтонаційної природи музики охарактеризувати поняття «музична інтонація» з позицій рівнів її виявлення: музично-технологічного, семантичного, художньо-семантичного; окреслити мовну сферу музичної інтонації та її функції (характеристичну, емоційну, логічно-смислову, синтаксичну, жанрово-ситуативну); висвітлити виражально-пластичні властивості музичної інтонації; навести приклади найяскравіших інтонацій з музичних творів державної програми з фаху, визначити їх види.

Самостійна робота студента

Проаналізувати наукову літературу з питань інтонаційної природи музичного мистецтва; у музичних творах, які опрацьовуються на заняттях з виконавського фаху, виокремити головні, найяскравіші інтонації; виділити із синкретичної єдності музичної інтонації, що опрацьовується, головні її виражальні засоби (метроритм, звуковисотність, гармонія, лад, тембр, діапазон, динаміка, артикуляція, голосоведення та ін.).

Визначити засоби музичної виражальності, які забезпечують характерність музичної інтонації; описати основні характерно-типові інтонації.

Теоретичні питання для самоконтролю

1. Як ви можете визначити зміст поняття «музична інтонація»?
2. Що означає термін «інтонація» на музично-технологічному, семантичному, художньо-семантичному рівнях?
3. Що об'єднує музичну інтонацію з мовою і пластикою людини?
4. У чому виявляється специфіка музичної інтонації?
5. Наведіть приклади найяскравіших інтонацій зі знайомих вам музичних творів. До якого типу їх можна віднести?
6. Що таке інтонаційний словник?

Рекомендовані джерела інформації

1. Асаф'єв Б. В. Музыкальная форма как процесс. Кн. 2. Интонация. Л., 1971. С. 211-365.
2. Береза А. В. Педагогічно-виконавська практика майбутнього вчителя музики: навчально-методичний посібник. Вінниця: Нова Книга, 2010. 184 с.
3. Давидов М. А. Виконавське музикознавство: енциклопедичний довідник. Луцьк: ВАТ «Волинська обласна друкарня», 2010. 400 с.
4. Медушевский В. В. Интонационная форма музыки. М.: Композитор, 1993. 262 с.
5. Побережна Г. І. Загальна теорія музики: Підручник. К.: Вища шк., 2004. 303 с.

Інтернет джерела

1. Міхєєва Л. В. «Музичний словник в розповідях». Режим доступу: <https://books.google.com.ua/books?id=9nHzCQAAQBAJ&pg=PA128&lpg>
2. Мішеченко В. В. Значення та особливості мовної і музичної інтонації. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах* 2020. № 68. Т 1. С. 99-103. Режим доступу: http://pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2020/68/part_1/22.pdf
3. Музична література. Словник. Режим доступу: <https://guc.org.ua/navchal-no-metodychni-materialy-2/dystsypliny-zahal-no-profesiynoi-pid/muzychna-literatura-slovnyk/>

РОЗДІЛ 2

СТИЛЬОВА ІНТЕРПРЕТАЦІЯ РІЗНОЖАНРОВИХ МУЗИЧНИХ ТВОРІВ

Загальна характеристика напрямів мистецтва: бароко, класицизму, романтизму. Стислий огляд культурно-історичного контексту ХХ- ХХІ ст. Знайомство з основними напрямками музичного мистецтва в історичній ретроспективі. Ознайомлення з принципами здійснення стильової інтерпретації музичних творів різних мистецьких напрямків: бароко, класицизму, романтизму, імпресіонізму, експресіонізму, неокласицизму, модернізму, постмодернізму, неоімпресіонізму та ін. Виконавський аналіз музичних творів.

Тема 2.1. Виконавська інтерпретація музичних творів епохи бароко

Загальна характеристика епохи бароко. Епоха бароко в музиці: образно-сміслова система, типові інтонаційні формули, жанрова система, особливості засобів фіксації музичного змісту. Сильові норми виконавського втілення вокальної музики епохи бароко. Набуття здатності здійснення різноманітних порівняльних операцій: порівняння текстів вокальних музичних творів композиторів епохи бароко, спрямоване на виокремлення спільних ознак; порівняння музичних текстів, зорієнтоване на дослідження процесу індивідуалізації їх елементів у творах різних композиторів даного напрямку; порівняння різних виконавських інтерпретаційних версій одного і того ж барокового музичного твору (кращі, високохудожні варіанти їх матеріально-звукового втілення); співставлення критичних відгуків про музичний твір досліджуваного художнього напрямку; порівняння власного оцінного судження про

музичний твір з авторитетною думкою. Поняття стилю у музиці. Рівні стильової системи. Поняття «індивідуальний виконавський стиль». Особливості психологічного самовиявлення виконавця в музично-інтерпретаційному процесі. Алгоритм здійснення виконавського аналізу музичних творів.

Рекомендовано на основі ознайомлення з науковою літературою конкретизувати поняття «стиль у музиці», «рівні стильової системи» та «індивідуальний виконавський стиль»; висвітлити особливості психологічного самовиявлення виконавця в музично-інтерпретаційному процесі; охарактеризувати особливості стилю бароко у музичному мистецтві; висвітлити відомості щодо особливостей творчості видатних композиторів означеного напрямку; здійснити різноманітні порівняльні операції у процесі опанування музичної барокової вокальної спадщини; окреслити стильові норми виконавського втілення вокальної музики епохи бароко; здійснити виконавський аналіз вокальних творів означеного напрямку.

Самостійна робота студента

Прослухати у запису музичні твори видатних європейських композиторів епохи бароко (І. С Баха, А. Вівальді, Г. Ф. Генделя, Ж. Б. Люлі та ін.). Виявити суттєві, знайти-повіші спільні ознаки музично-інтонаційного мовлення композиторів даної епохи.

Перерахувати типові специфічні виконавські засоби і прийоми, необхідні для стилевідповідного виконання творів вищезазначених композиторів.

Скласти творчі портрети видатних європейських композиторів епохи бароко (І. С Баха, А. Вівальді, Г. Ф. Генделя, Ж. Б. Люлі), виявити відмінність творчого почерку, композиторської манери зазначених митців.

Прослухати у запису музичні твори видатних українських композиторів епохи бароко (М. Березовського та

Д. Бортнянського). Виявити суттєві, найтипівіші спільні ознаки музично-інтонаційного мовлення композиторів даної епохи.

Перерахувати типові специфічні виконавські засоби і прийоми, необхідні для стилевідповідного виконання творів вищезазначених композиторів.

Прослухати у запису і порівняти виконавські трактовки одного і того ж музичного твору європейського / українського композитора епохи бароко (кращі, високохудожні варіанти матеріально-звукового втілення вокальних творів) з метою з'ясування:

- а) міри стилевідповідності їх втілення;
- б) міри різноманітності виконавсько-виражальних прийомів;
- в) тенденцій їх інтерпретування: ретроспекції, актуалізації чи синтезу названих тенденцій.

Здійснити стилевідповідний виконавський аналіз музичного твору європейського / українського композитора епохи бароко з метою знаходження особистого рішення його матеріально-звукового втілення у формі письмової анотації за алгоритмом, поданим у Додатку А.

Підготувати реферат на тему: «Індивідуальний виконавський стиль маестро академічного вокального мистецтва сучасності» за планом:

- світоглядна система особистості виконавця;
- система музично-виконавських ресурсів
- характерні особливості виконавського почерку
- репертуарні уподобання
- тип взаємовідносин із слухацькою аудиторією.

Теоретичні питання для самоконтролю

1. Як ви можете визначити зміст поняття «стиль у музиці»?
2. Які рівні стильової системи вам відомі?
3. Як ви можете охарактеризувати поняття «індивідуальний виконавський стиль»?
4. Як ви можете визначити зміст поняття «бароко»?

5. У чому полягає емоційне та філософське кредо музичного бароко?
6. У чому виявляються музичні здобутки епохи бароко?
7. Що таке «музична теорія афектів»?
8. Які персоналії видатних європейських композиторів епохи бароко ви можете перерахувати, у чому полягає їх творче кредо?
9. У чому полягає емоційне та філософське кредо українського музичного бароко?
10. Які персоналії видатних українських композиторів епохи бароко ви можете перерахувати, у чому полягає їх творче кредо?
11. Як ви можете охарактеризувати стильові норми виконавського втілення музики епохи бароко?

Рекомендовані джерела інформації

- 1.Береза А. В. Педагогічно-виконавська практика майбутнього вчителя музики: навчально-методичний посібник. Вінниця: Нова Книга, 2010. 184 с.
- 2.Давидов М. А. Виконавське музикознавство: енциклопедичний довідник. Луцьк: ВАТ «Волинська обласна друкарня», 2010. 400 с.
- 3.Чекан Ю. І. Історико-функціональне дослідження музичних творів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. мистецтвознавства : спец. 17.00.02 «Музичне мистецтво». К., 1992. 25 с.
- 4.Щербініна О. М. Теорія та практика музичного стилю: Навчально-методичний посібник. Ніжин, НДУ, 2006. 87 с.

Інтернет джерела

- 1.Барокова музика – Вікіпедія. Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki>
- 2.Історія мистецтв. Музика епохи бароко. Режим доступу: https://studme.com.ua/1152020213603/kulturologiya/muzyka_erohi_barokko.htm
- 3.Рябова О. Дослідження сформованості музично-стильових уявлень підлітків – учасників камерного оркестру // Молодь і ринок №2 (169), 2019. С. 157-161. Режим доступу: [file:///C:/Users/ASUS/Downloads/163124-356609-1-SM%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/ASUS/Downloads/163124-356609-1-SM%20(2).pdf)

- 4.Тексти лекцій з курсу «Історія зарубіжної музики» для студентів психолого-педагогічного факультету музичних груп / Укл. Дячук Н.І. Полтава: ПДПУ імені В.Г. Короленка. 2009 р. 103 с. Режим доступу: <http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/3378/1/Djachuk.pdf>

Тема 2.2. Виконавська інтерпретація музичних творів епохи класицизму

Загальна характеристика епохи класицизму. Епоха класицизму в музиці: образно-сміслова система, типові інтонаційні формули, жанрова система, особливості засобів фіксації музичного змісту. Стильові норми виконавського втілення вокальної музики епохи класицизму. Набуття здатності здійснення різноманітних порівняльних операцій: порівняння текстів вокальних музичних творів композиторів епохи класицизму, спрямоване на виокремлення спільних ознак; порівняння музичних текстів, зорієнтоване на дослідження процесу індивідуалізації їх елементів у творах різних композиторів даного напрямку; порівняння різних виконавських інтерпретаційних версій одного і того ж музичного твору епохи класицизму (кращі, високохудожні варіанти їх матеріально-звукового втілення); співставлення критичних відгуків про музичний твір досліджуваного художнього напрямку; порівняння власного оцінного судження про музичний твір з авторитетною думкою. Поняття музичного жанру.

Рекомендовано на основі ознайомлення з науковою літературою конкретизувати поняття «музичний жанр», дослідити еволюцію становлення музичної жанрової системи (шлях від первинних базових музичних структур до вторинних (композиторських) жанрів, ознайомитися з розмаїтістю систем жанрової класифікації в музиці та принципів їх класифікації; охарактеризувати стильові

особливості музики класицизму; висвітлити відомості щодо особливостей творчості видатних композиторів означеного напрямку; здійснити різноманітні порівняльні операції у процесі опанування вокальної спадщини епохи класицизму; окреслити стильові норми виконавського втілення вокальної музики епохи класицизму; здійснити виконавський аналіз вокальних творів означеного напрямку.

Самостійна робота студента

Прослухати у запису музичні твори видатних композиторів віденської класичної школи (Й. Гайдна, В.А. Моцарта і Л. Бетховена). Виявити суттєві, найтипівіші спільні ознаки музично-інтонаційного мовлення композиторів даного стильового напрямку.

Перерахувати типові специфічні виконавські засоби і прийоми, необхідні для стилевідповідного виконання творів вищезазначених композиторів.

Скласти творчі портрети видатних композиторів періоду класицизму (К. В. Глюка, Й. Гайдна, В.А. Моцарта і Л. Бетховена), виявити відмінність творчого почерку, композиторської манери зазначених митців.

Прослухати у запису і порівняти виконавські трактовки одного і того ж музичного твору епохи класицизму (кращі, високохудожні варіанти матеріально-звукового втілення вокальних творів) з метою з'ясування:

- а) міри стилевідповідності їх втілення;
- б) міри різноманітності виконавсько-виражальних прийомів;
- в) тенденцій їх інтерпретування: ретроспекції, актуалізації чи синтезу названих тенденцій.

Здійснити стилевідповідний виконавський аналіз вокального музичного твору епохи класицизму з метою знаходження особистого рішення його матеріально-звукового втілення у формі письмової анотації за алгоритмом, поданим у Додатку А.

Теоретичні питання для самоконтролю

1. Як ви можете визначити зміст поняття «музичний жанр»?
2. Які первинні музичні структури стали базисом становлення сучасної музичної жанрової системи?
3. Які принципи класифікації жанрових систем вам відомі?
4. Як ви можете визначити зміст поняття «класицизм»?
5. У чому полягає емоційне та філософське кредо класицизму у музичному мистецтві?
6. У чому виявляються музичні здобутки композиторів класицистів?
7. Які персоналії видатних композиторів епохи класицизму ви можете перерахувати, у чому полягає їх творче кредо?
8. Які новації відбулися у жанровій сфері періоду розквіту класицизму у музичному мистецтві?
9. Як ви можете охарактеризувати стильові норми виконавського втілення музики періоду класицизму?

Рекомендовані джерела інформації

1. Береза А. В. Педагогічно-виконавська практика майбутнього вчителя музики: навчально-методичний посібник. Вінниця: Нова Книга, 2010. 184 с.
2. Великович Э. Великие музыкальные имена. С-П., 1997. 188 с.
3. Давидов М. А. Виконавське музикознавство: енциклопедичний довідник. Луцьк: ВАТ «Волинська обласна друкарня», 2010. 400 с.
4. Дис А. К. История жизни Йозефа Гайдна. М.: Классика-XXI, 2007. 186 с.
5. Корганов В. Бетховен. Биографический этюд. М.: Алгоритм, 1997. 815 с.
6. Луцкер П., Сусідко І. Моцарт та його час. М.: Классика-XXI, 2008. 624 с.
7. Щербініна О. М. Теорія та практика музичного стилю: Навчально-методичний посібник. Ніжин, НДУ, 2006. 87 с.
8. Эйнтштейн А. Моцарт. Личность. Творчество. М.: Классика-XXI, 2007. 472 с.

Інтернет джерела

- 1.Еволюція художніх стилів в мистецтві. Режим доступу: <https://studfile.net/preview/5258757/page:14/>
- 2.Класицизм - Острозька академія. Режим доступу: <https://lib.oa.edu.ua/funds/music/classicism/>
- 3.Класицизм - Історія мистецтв - Google Sites. Режим доступу: <https://sites.google.com/site/istoriamitectv/home/klasicizm-1>
- 4.Музичний класицизм Загальна характеристика стилю. Режим доступу: https://studme.com.ua/1422090613605/kulturologiya/muzykalnyu_klassitsizm.htm
- 5.Музичне мистецтво класицизму. Лекція. Тема 5. Режим доступу: <https://studopedia.info/9-63251.html>
- 6.Рябова О. Дослідження сформованості музично-стильових уявлень підлітків – учасників камерного оркестру // Молодь і ринок №2 (169), 2019. С. 157-161. Режим доступу: [file:///C:/Users/ASUS/Downloads/163124-356609-1-SM%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/ASUS/Downloads/163124-356609-1-SM%20(2).pdf)
- 7.Тексти лекцій з курсу «Історія зарубіжної музики» для студентів психолого-педагогічного факультету музичних груп / Укл. Дячук Н.І. Полтава: ПДПУ імені В.Г. Короленка. 2009 р. 103 с. Режим доступу: <http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/3378/1/Djachuk.pdf>

Тема 2.3. Виконавська інтерпретація музичних творів епохи романтизму

Загальна характеристика епохи романтизму. Музичний романтизм: образно-сміслова система, типові інтонаційні формули, жанрова система, особливості засобів фіксації музичного змісту. Стильові норми виконавського втілення вокальної музики епохи романтизму. Набуття здатності здійснення різноманітних порівняльних операцій: порівняння текстів вокальних музичних творів композиторів епохи романтизму, спрямоване на виокремлення спільних ознак; порівняння музичних текстів, зорієнтоване на

дослідження процесу індивідуалізації їх елементів у творах різних композиторів даного напрямку; порівняння різних виконавських інтерпретаційних версій одного і того ж музичного твору епохи романтизму (кращі, високохудожні варіанти їх матеріально-звукового втілення); співставлення критичних відгуків про музичний твір досліджуваного художнього напрямку; порівняння власного оцінного судження про музичний твір з авторитетною думкою.

Рекомендовано на основі ознайомлення з науковою літературою охарактеризувати стильові особливості музики доби романтизму; висвітлити відомості щодо особливостей творчості видатних композиторів означеного напрямку; здійснити різноманітні порівняльні операції у процесі опанування вокальної спадщини епохи романтизму; окреслити стильові норми виконавського втілення вокальної музики доби романтизму; здійснити виконавський аналіз вокальних творів означеного напрямку.

Самостійна робота студента

Прослухати у запису музичні твори видатних європейських та українських композиторів доби романтизму (Ф. Шуберта, Р. Шумана, Ф. Ліста, О. Бородина, П. Чайковського, С. Рахманінова, М. Лисенка, С. Гулак-Артемовського та ін.). Виявити суттєві, найтипівіші спільні ознаки музично-інтонаційного мовлення композиторів даного стильового напрямку.

Здійснити порівняльний аналіз текстів вокальних музичних творів європейських / українських композиторів епохи романтизму з метою:

- а) виокремлення спільних ознак;
- б) дослідження процесу індивідуалізації їх елементів у творах різних композиторів даного напрямку.

Перерахувати типові специфічні виконавські засоби і прийоми, необхідні для стилевідповідного виконання творів означених композиторів.

Скласти письмове реферативне повідомлення на одну із запропонованих тем (перелік тем подається у Додатку Б) за таким планом:

- соціально-життєва позиція композитора;
- образно-сміслова система творчості композитора;
- жанрове коло творчості композитора;
- вокальна спадщина композитора;
- особливості музично-інтонаційного почерку композитора (сукупність типових засобів і прийомів художньої виразності);
- найважливіші виконавські засоби та прийоми, необхідні для звукового втілення творів зазначеного композитора.

Прослухати у запису і порівняти виконавські трактовки одного і того ж вокального твору європейського / українського композитора епохи романтизму (кращі, високохудожні варіанти матеріально-звукового втілення музичних творів) з метою з'ясування:

- а) міри стилевідповідності їх втілення;
- б) міри різноманітності виконавсько-виражальних прийомів;
- в) тенденцій їх інтерпретування: ретроспекції, актуалізації чи синтезу названих тенденцій.

Здійснити стилевідповідний виконавський аналіз вокального музичного твору епохи романтизму з метою знаходження особистого рішення його матеріально-звукового втілення у формі письмової анотації за планом, поданим у Додатку А.

Теоретичні питання для самоконтролю

1. Як ви можете визначити зміст поняття «музичний романтизм»?
2. У чому полягає емоційне та філософське кредо музичного романтизму?
3. У чому виявляються музичні здобутки композиторів доби романтизму?

4. Які новації відбулися у жанровій сфері доби романтизму у музичному мистецтві?
5. Які національні композиторські школи епохи романтизму вам відомі?
- а) Які персоналії видатних композиторів епохи романтизму ви можете перерахувати, у чому полягає їх творче кредо?
 - б) Яким чином естетично-філософські погляди романтизму втілювалися в українській музиці?
 - в) Як ви можете охарактеризувати стильові норми виконавського втілення музики періоду романтизму?

Рекомендовані джерела інформації

1. Береза А. В. Педагогічно-виконавська практика майбутнього вчителя музики: навчально-методичний посібник. Вінниця: Нова Книга, 2010. 184 с.
2. Давидов М. А. Виконавське музикознавство: енциклопедичний довідник. Луцьк: ВАТ «Волинська обласна друкарня», 2010. 400 с.
3. Давыдова М. Шуман. Биографический очерк. М.: Республика, 1999. 81 с.
4. Сенков С. Е. Рахманинов. Гений признанный и непонятый. М.: Дека-ВС, 2018. 298 с.
5. Шамаєва К. Музична освіта в Україні у першій половині XIX ст. Київ, 1996. 110 с.
6. Щербініна О. М. Теорія та практика музичного стилю: Навчально-методичний посібник. Ніжин, НДУ, 2006. 87 с.

Інтернет джерела

1. Бахталовська О. М. Інтерпретації виконавського романтичного стилю у скрипковій музиці XIX століття: навч.-метод. посіб. для студентів вищ. навч. закл. III–IV рівнів акредитації спеціальності «Музичне мистецтво», Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2011. 188 с. Режим доступу: <http://personal.pu.if.ua/depart/oksana.bakhtalovska/resource/file/posibnyk/169-188.pdf>
2. История музыки: Учебное пособие (для студентов немзыкальных специальностей факультета культуры и искусств) / Авт.-сост.: И. А. Никеева, Л. Р. Фаттахова. Омск: Омск. гос. ун-т, 2004. 84 с. Режим доступу: <http://www.glierinstitute.org/ukr/study-materials/2/nikeeva.pdf>

3. Історія мистецтв. Епоха та стилі музичного романтизму. Загальна характеристика. Режим доступу: https://studme.com.ua/1705031313608/kulturologiya/epoha_stili_muzykalnogo_romantizma.htm
4. Лекція «Діяльність Михайла Вербицького». Режим доступу: <https://naurok.com.ua/lekciya-diyalnist-mihayla-verbickogo-126356.html>
5. Лігус О. М. Стильовий поступ романтизму у українській фортепіанній музиці XIX – початку XX ст. (на прикладі еволюції жанру пісні без слів). Режим доступу: <file:///C:/Users/ASUS/Downloads/158209-345522-1-SM.pdf>
6. Марценківська О. Загальні тенденції музичного романтизму та їх прояв у фортепіанній творчості Б. Лятошинського // Культурологія та мистецтвознавство. С. 132-146. Режим доступу: <http://glierinstitute.org/ukr/digests/048/15.pdf>
7. Проаналізуйте особливості музичної естетики Романтизму. Режим доступу: <https://studopedia.org/index.php?vol=2&post=22135>
8. Романтизм в музиці. Режим доступу: <https://studopedia.info/9-63253.html>
9. Рябова О. Дослідження сформованості музично-стильових уявлень підлітків – учасників камерного оркестру // Молодь і ринок №2 (169), 2019. С. 157-161. Режим доступу: [file:///C:/Users/ASUS/Downloads/163124-356609-1-SM%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/ASUS/Downloads/163124-356609-1-SM%20(2).pdf)
10. Яськів О. Мій Романтизм. Режим доступу: [www.ji.lviv.ua › mij-romantyzm](http://www.ji.lviv.ua/mij-romantyzm)

Тема 2.4. Виконавська інтерпретація музики XX ст.

Основні стильові напрямки музики XX ст.: імпресіонізм, експресіонізм, неокласицизм, джаз, популярна музика та ін. Образно-сміслова система, типові інтонаційні формули, жанрова система, особливості засобів фіксації музичного змісту, стильові норми виконавського втілення вокальної музики зазначених напрямків. Явища в житті музичного естрадного мистецтва країн Європи. Естрадне вокальне мистецтво радянських часів. Особливості розвитку естрадного вокального мистецтва в Україні. Течії, напрямки,

форми, жанрова система, особливості засобів фіксації музичного змісту, стильові норми виконавського втілення естрадної вокальної музики зазначеного періоду. Творчі здобутки європейського, російського та українського естрадного вокального мистецтва ХХ ст.

Набуття здатності здійснення різноманітних порівняльних операцій: порівняння текстів вокальних музичних творів композиторів кожного із зазначених напрямків, спрямоване на виокремлення спільних ознак; порівняння музичних текстів, зорієнтоване на дослідження процесу індивідуалізації їх елементів у творах різних композиторів даних напрямків; порівняння різних виконавських інтерпретаційних версій одного і того ж музичного твору (кращі, високохудожні варіанти їх матеріально-звукового втілення); співставлення критичних відгуків про музичний твір досліджуваних напрямків; порівняння власного оцінного судження про музичний твір з авторитетною думкою.

Рекомендовано на основі ознайомлення з науковою літературою охарактеризувати основні стильові напрями музики ХХ ст.: імпресіонізм, експресіонізм, неокласицизм, джаз та музичне естрадне мистецтво; висвітлити відомості щодо особливостей творчості видатних композиторів означених стильових напрямків; здійснити різноманітні порівняльні операції у процесі опанування вокальної спадщини ХХ ст.; окреслити стильові норми виконавського втілення вокальної музики означеної доби; здійснити виконавський аналіз вокальних творів означеного періоду.

Самостійна робота студента

Прослухати у запису музичні твори видатних композиторів імпресіоністів (К. Дебюссі, М. Равеля, Г. Форе). Виявити суттєві, найтипівіші спільні ознаки музично-інтонаційного мовлення композиторів даного стильового напрямку.

Перерахувати типові специфічні виконавські засоби і прийоми, необхідні для стилевідповідного виконання творів означених композиторів.

Прослухати у запису музичні твори видатних композиторів експресіоністів (А. Шенберга, А. Берга, А. Веберна). Виявити суттєві, найтипівіші спільні ознаки музично-інтонаційного мовлення композиторів даного стильового напрямку.

Перерахувати типові специфічні виконавські засоби і прийоми, необхідні для стилевідповідного виконання творів означених композиторів.

Прослухати у запису музичні твори видатних композиторів неокласицистів (К. Орфа, П. Хіндемита, Ф. Бузоні). Виявити суттєві, найтипівіші спільні ознаки музично-інтонаційного мовлення композиторів даного стильового напрямку.

Перерахувати типові специфічні виконавські засоби і прийоми, необхідні для стилевідповідного виконання творів означених композиторів.

Прослухати у запису музичні твори видатних композиторів – представників української композиторської школи ХХ ст. (М. Леонтовича, Б. Лятошинського, Л. Ревуцького). Виявити суттєві, найтипівіші спільні ознаки музично-інтонаційного мовлення композиторів даного стильового напрямку.

Прослухати у запису кращі зразки джазової музики. Виявити суттєві, найтипівіші ознаки музично-інтонаційного мовлення композиторів даного стильового напрямку.

Порівняти виконавські трактовки одного і того ж музичного твору одного із вищезазначених стильових напрямків музики ХХ сторіччя (кращі, високохудожні варіанти матеріально-звукового їх втілення) з метою з'ясування:

- міри стилевідповідності їх втілення;
- міри змінності використання динамічних засобів виконавської виразності;

- тенденцій їх інтерпретування: ретроспекції, актуалізації чи синтезу названих тенденцій.

Здійснити стилевідповідний виконавський аналіз музичного твору одного із стильових напрямків музики ХХ сторіччя (імпресіонізму, експресіонізму, неокласицизму, джазу та ін.) у вигляді письмової анотації.

Скласти письмове реферативне повідомлення на одну із запропонованих тем (перелік тем подається у Додатку В).

Теоретичні питання для самоконтролю

1. У чому полягає емоційне та філософське кредо музичного імпресіонізму?
2. У чому виявляються музичні здобутки композиторів імпресіоністів?
3. Які персоналії видатних композиторів імпресіоністів ви можете перерахувати, у чому полягає їх творче кредо?
4. У чому полягає емоційне та філософське кредо музичного експресіонізму ?
5. У чому виявляються музичні здобутки композиторів експресіоністів?
6. Які персоналії видатних композиторів експресіоністів ви можете перерахувати, у чому полягає їх творче кредо?
7. У чому полягає емоційне та філософське кредо музичного неокласицизму?
8. У чому виявляються музичні здобутки композиторів неокласицистів?
9. Які персоналії видатних композиторів неокласицистів ви можете перерахувати, у чому полягає їх творче кредо?
10. У чому виявляються музичні здобутки представників української композиторської школи ХХ ст. (М. Леонтовича, Б. Лятошинського, Л. Ревуцького)?
11. У чому виявляються музичні здобутки представників російської музичної культури ХХ ст. (О. Скрибіна, І. Стравинського, Д. Шостаковича, С. Прокоф'єва)?
12. Як ви можете охарактеризувати феномен джазового музичного мистецтва?

13. Які різновиди джазу ви знаєте?
14. Як ви можете охарактеризувати феномен музичного естрадного мистецтва?
15. У чому виявляються музичні здобутки представників естрадного мистецтва країн Європи ХХ ст.?
16. Які персоналії видатних майстрів естрадного вокального мистецтва радянських часів ви можете назвати, у чому полягає їх творче кредо?
17. Як ви можете охарактеризувати особливості розвитку естрадного вокального мистецтва в Україні?

Рекомендовані джерела інформації

1. Давидов М. А. Виконавське музикознавство: енциклопедичний довідник. Луцьк: ВАТ «Волинська обласна друкарня», 2010. 400 с.
2. Мартынов И. М. Равель. М.: Музыка, 1979. 335 с.
3. Пьер Ла Мур. Лунный свет. Роман о Дебюсси. М.: Аграф, 2000. 576 с.
4. Поплавський М. М. Антологія сучасної української естради. К.: Преса України, 2003. 240 с.
5. Рябуха Н.О. Виконавська інтерпретація як метод пізнання музичного твору. Вісник Харків. держ. акад. дизайну і мистецтв: [зб. наук. пр.]. Харків, 2009, № 16. С. 135–142.
6. Современная энциклопедия. Музыка наших дней / Вед. ред. Д. М. Володихин. М.: Аванта, 2002. 432 с.
7. Щербініна О. М. Теорія та практика музичного стилю: Навчально-методичний посібник. Ніжин, НДУ, 2006. 87 с.

Інтернет джерела

1. Академічна та популярна музика у ХХ - на початку ХХІ ст. Режим доступу: <http://uip.uipa.edu.ua/wp-content/uploads/2015/04/%D0%9B%D0%B5%D0%BA%D1%86%D1%96%D1%8F-6.pdf>
2. Історія української культури. Музична культура ХХ ст. Режим доступу: https://pidruchniki.com/17900110/kulturologiya/muzichna_kultura
3. Музичні стилі та течії ХХ ст. Загальна характеристика. Режим доступу: https://studme.com.ua/1424020813613/kulturologiya/muzykalnye_stili_techeniya.htm

- 4.Музика ХХ сторіччя. Режим доступу: <https://studfile.net/preview/5591746/>
- 5.Музична культура ХХ ст. Історія української культури. Режим доступу: https://pidruchniki.com/17900110/kulturologiya/muzichna_kultura
- 6.Музичне мистецтво ХХ століття. Режим доступу: <https://mozok.click/1685-muzichne-mistectvo-xx-stolttya.html>
- 7.Музична культура ХХ ст. Історія української культури. Режим доступу: https://pidruchniki.com/17900110/kulturologiya/muzichna_kultura
- 8.Поняття поп-музики, масової музики. Режим доступу: <http://ukr.sovfarfor.com/muzichne-mistectvo/populjarna-muzika/132-masova-muzika.html>
- 9.Словарь джазовых терминов / [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.melody.ru/styles/jazz/style/dict/t.Shtml>.

Тема 2.5. Виконавська інтерпретація музичних творів ХХІ ст.

Деякі стильові напрямки музики ХХІ ст.: рок, хіп-хоп, традиційна естрадна пісня, сучасна класична українська вокальна музика, українська авторська пісня, синкретичні жанри та ін. Поняття «кавер» та «рімейк» як форми інтерпретаційного тлумачення естрадних зразків. Специфічні вокально-виконавські прийоми звукоутворення у сучасному естрадному мистецтві. Образно-сміслова система, типові інтонаційні формули, жанрова система, особливості виконавського втілення музики зазначених напрямків. Набуття здатності здійснення різноманітних порівняльних операцій: порівняння музичних творів різних мистецьких напрямків ХХІ ст., знаходження спільного і відмінного; порівняння різних виконавських інтерпретаційних версій одного і того ж музичного твору досліджуваних напрямків (кращі, високохудожні варіанти їх матеріально-звукового втілення); співставлення критичних відгуків про музичний твір досліджуваних напрямків;

порівняння власного оцінного судження про музичний твір з авторитетною думкою.

Рекомендовано на основі ознайомлення з науковою літературою охарактеризувати основні стильові напрямки музики ХХІ ст.: рок, хіп-хоп, традиційну естрадну пісню, сучасну класичну українську вокальну музику, українську авторську пісню, синкретичні жанри; висвітлити відомості щодо особливостей творчості видатних композиторів та виконавців означених стильових напрямків; здійснити різноманітні порівняльні операції у процесі опанування вокальної спадщини ХХІ ст.; окреслити стильові норми виконавського втілення вокальної музики означеної доби; здійснити виконавський аналіз вокальних творів означеного періоду.

Самостійна робота студента

Прослухати у запису музичні зразки зарубіжної та української рок-музики. Виявити спільні та відмінні характерні ознаки та типові художньо-технологічні моделі їх звукової реалізації.

Прослухати у запису музичні зразки різновидів поп-музики (у європейському та українському мистецтві). Виявити спільні та відмінні характерні ознаки та типові художньо-технологічні моделі їх звукової реалізації.

Прослухати у запису музичні зразки різновидів хіп-хопу. Виявити спільні характерні ознаки та типові технологічні моделі їх звукової реалізації.

Прослухати у запису музичні твори видатних сучасних українських композиторів-класиків (Ж. Колодуб, М. Скорика, Є. Станковича, І. Карабиця). Виявити суттєві, найтипівіші спільні ознаки музично-інтонаційного мовлення зазначених композиторів.

Перерахувати типові специфічні виконавські засоби і прийоми, необхідні для стилевідповідного виконання творів вищезазначених композиторів.

Прослухати у запису високохудожні зразки української авторської пісні. Виявити суттєві ознаки музично-інтонаційного мовлення митців даного напрямку.

Здійснити порівняльний аналіз музичних творів ХХІ ст. різних стильових напрямків з метою:

- а) виокремлення спільних ознак;
- б) виокремлення відмінних ознак.

Порівняти виконавські трактовки одного і того ж музичного твору одного із стильових напрямків музики ХХІ сторіччя (кращі, високохудожні варіанти матеріально-звукового їх втілення) з метою з'ясування:

- а) міри стилевідповідності їх втілення;
- б) міри змінності використання динамічних засобів виконавської виразності.

Здійснити стилевідповідний виконавський аналіз музичного твору одного із стильових напрямків музики ХХІ сторіччя (сучасна класична українська музика, рок, традиційна естрадна пісня, хіп-хоп, українська авторська пісня) у вигляді письмової анотації за таким планом:

- головна ідея, задум музичного твору;
- жанр, характер, основні настрої твору;
- аналіз авторського тексту вокального зразка (розпізнавання та диференціювання його координат, виявлення особливостей засобів фіксації музичного змісту).

Скласти письмове реферативне повідомлення на одну із запропонованих тем (перелік тем подається у Додатку Г).

Теоретичні питання для самоконтролю

1. Як ви можете охарактеризувати один із напрямків популярної музики – рок музику?
2. Які стильові різновиди зарубіжної та української рок-музики вам відомі?
3. Як ви можете охарактеризувати поп-музику та її різновиди (у європейському та українському мистецтві)?
4. Як ви можете визначити зміст понять «кавер» та «рімейк»?

5. Які специфічні вокально-виконавські прийоми звукоутворення у сучасному естрадному мистецтві ви можете перерахувати?
6. Які різновиди хіп-хопу вам відомі?
7. Які персоналії видатних сучасних українських композиторів-класиків ви можете перерахувати, у чому полягає їх творче кредо?
8. У чому виявляються музичні здобутки сучасних українських композиторів-класиків?
9. Які персоналії митців у галузі створення української авторської пісні вам відомі, у чому полягає їх творче кредо?
10. Як ви можете охарактеризувати стильові норми виконавського втілення музики вищезазначених напрямків?

Рекомендовані джерела інформації

1. Давидов М. А. Виконавське музикознавство: енциклопедичний довідник. Луцьк: ВАТ «Волинська обласна друкарня», 2010. 400 с.
2. Полатайко О. М. Формування художньо-образного мислення майбутнього вчителя музики у процесі інтерпретації творів мистецтва : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : 13.00.02. К, 2010. 22 с.
3. Поплавський М. М. Антологія сучасної української естради. К.: Преса України, 2003. 240 с.
4. Современная энциклопедия. Музыка наших дней / Вед. ред. Д. М. Володихин. М.: Аванта, 2002. 432 с.
5. Щолокова О. П., Мозгальова Н. Г., Барановська І. Г. Інтерпретація музичних творів – методичний аспект. Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського. 2019. Випуск 3 (128). С. 151–158.
6. Юдзіонук Н. М. Формування професійної компетентності майбутнього вчителя в музично-інтерпретаційній діяльності : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Ізмаїльський державний гуманітарний університет. Ізмаїл, 2011. 216 с.

Інтернет джерела

1. Академічна та популярна музика у XX - на початку XXI ст. Режим доступу: <http://uip.uipa.edu.ua/wp-content/uploads/2015/04/%D0%9B%D0%B5%D0%BA%D1%8>

6%D1%96%D1%8F-6.pdf

2. Види і напрями сучасної популярної музики, видатні музиканти і співаки. Режим доступу: <http://kultura.gvmir.com/?p=275>
3. Витоки сучасних трендів і тенденцій у попередників – легендарних зірок рок-сцени 80-90-х. Режим доступу: <http://rock-oko.com/statt/analtika/legendarn-albomi.html>
4. Зміст і філософія поняття рок-музика, її напрями. Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A0%D0%BE%D0%BA-%D0%BC%D1%83%D0%B7%D0%B8%D0%BA%D0%B0>
5. Інструментальна музика як осмислення дійсності та пошук відповідей. Режим доступу: <http://innovations.com.ua/>
6. Історія української культури. Музична культура ХХ ст. Режим доступу: https://pidruchniki.com/17900110/kulturologiya/muzichna_kultura
7. Нові яскраві рок-гурти. Режим доступу: <http://www.kakprosto.ru/kak-835074-luchshie-rok-gruppy-21-veka>
8. Погляд на українську пісенну культуру в ХХІ столітті. Режим доступу: <http://www.pisni.org.ua/artikles/274.html>
9. Поняття поп-музики, масової музики. Режим доступу: <http://ukr.sovfarfor.com/muzichne-mistectvo/populjarna-muzika/132-masova-muzika.html>
10. Про українську музику та україномовний шоу-бізнес. Режим доступу: <http://uk.wikipedia.org/wiki/>
11. Сучасна українська музика та її потенціал. Режим доступу: <http://estetica.etica.in.ua/suchasna-ukrayinska-muzika-ta-yiyi-potentsial/>
12. Творча біографія вокальної формації «Піккардійська терція». Режим доступу: <http://www.tercia.com.ua/pro-hurt>
13. Тормахова В. Характерні риси української поп-музики кінця ХХ-початку ХХІ століть. Режим доступу: <https://core.ac.uk/download/pdf/32607781.pdf>

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Бондар С. В. Інтерпретація як реконструкція смислового змісту тексту (філософсько-естетичний аналіз): дис... кандидата філос. наук : 09.00.08 К., 2003. 171 с.
2. Береза А. В. Педагогічно-виконавська практика майбутнього вчителя музики: навчально-методичний посібник. Вінниця: Нова Книга, 2010. 184 с.
3. Бурська О. Методичні основи розвитку музично-виконавського мислення студентів у процесі фортепіанної підготовки : дис... канд. пед. наук : 13.00.02. Вінницький держ. педагогічний ун-т ім. М. Коцюбинського. Вінниця: 2004. 239 с.
4. Вечер Д. В. Виконавський аналіз музичного твору: теоретичний і практико-методичний аспекти (на прикладі діяльності піаніста-інтерпретатора): дис. ... кандидата мистецтвознавства : 17.00.03 К., 2007. 195 с.
5. Давидов М. А. Виконавське музикознавство: енциклопедичний довідник. Луцьк: ВАТ «Волинська обласна друкарня», 2010. 400 с.
6. Давидов М. А. Інтерпретаційні аспекти виконавської майстерності. Музичне виконавство: Науковий вісник. Київ: НМАУ імені П.І. Чайковського, 1999. Вип. 2. С. 88–98.
7. Демчишин М. С. Методика музичного аналізу вокально-хорових творів : навчальний посібник для студентів мистецьких вузів і вчителів освітньої галузі. Художня культура/ К. : ІЗМН, 1996. 132 с.
8. Домашенко А. В. Интерпретация и толкование: Монография. Донецк : ДонГУ, 2000. 162 с.
9. Єременко О. В. Підготовка магістрів музичного мистецтва: теорія і методика навчання : [Монографія]. К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2009. 434 с.

10. Жукова Н. А. Інтерпретація як компонент музичної творчості: естетичний аспект: дис. ... кандидата філософ. наук : 09.00.08 К., 2003. 191 с.
11. История мировой музыки: Жанры. Стили. Направления / [авт.-сост. А. Минакова, С. Минаков]. М.: Эксмо, 2010. 544 с.
12. Катрич О. Сильові аспекти музично-виконавської інтерпретації. Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського. Київ: НМАУ, 2000. Кн. 4. С. 59–65.
13. Квіт С. М. Герменевтика: [Навч. посібник] / К. : Видавничий дім „Києво-Могилянська академія”, 2005. 42 с.
14. Котляревская Е. И. Вариативный потенциал музыкального произведения: Культурологический аспект интерпретирования: дис. ... кандидата искусствоведения: 17.00.01. К., 1996. 196 с.
15. Крицький В. М. Формування умінь художньої інтерпретації у студентів музичних факультетів педагогічних закладів вищої освіти: автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01. К., 1999. 18 с.
16. Лысенко О. В. Художественная интерпретация в системе категорий музыкального исполнительства : автореф. дис. на соискание учен. степени канд. искусствоведения : спец. 17.00.02 «Музыкальное искусство» К., 1990. 21 с.
17. Ляшенко О.Д. Художньо-педагогічна інтерпретація музичних творів // Мистецтво та освіта. 1998. № 4. С.54-57.
18. Максименко С. Д. Технологія спілкування (комунікативна компетентність учителя: сутність і шляхи формування). К.: Главник, 2005. 112 с.
19. Моїсєєва М. А. Спільна музично-виконавська діяльність як засіб формування професійних якостей учителя музики: дис. ... кандидата пед. наук : 13.00.02. Київ, 1998. 209 с.

20. Москаленко В. Г. Творческий аспект музыкальной интерпретации (к проблеме анализа): Исследование. К. : Изд-во Киев. гос. конс., 1994. 157 с.
21. Мостова Ю. В. Театралізація хорових творів як метод художньої інтерпретації: дис. ... кандидата мистецтвознавства: 17.00.01. Х., 2003. 172 с
22. Падалка Г. М. Художньо-педагогічна інтерпретація музики в структурі професійної підготовки музиканта-педагога // Теорія і методика мистецької освіти Збірник наукових праць. К. : НПУ, 2004. Вип. 5. С. 3 – 11.
23. Петренко М. Б. Концертмейстерські інтерпретаційні вміння майбутніх учителів музики: теорія та методика формування : монографія. Суми : ФОП Цьома С. П., 2016. 202 с.
24. Петренко М. Б. Ансамблевий музичний твір як текст // Наука і сучасність: Збірник наукових праць Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Том 60.–К. : Вид-во НПУ, 2007. С. 101 – 108.
25. Побережна Г. І. Загальна теорія музики: Підручник. К. : Вища шк., 2004. 303 с.
26. Польська І. І. Камерний ансамбль: теоретико-культурологічні аспекти: дис. ... доктора мистецтвознавства : 17.00.03. К., 2003. 432 с.
27. Поплавський М. М. Антологія сучасної української естради. К.: Преса України, 2003. 240 с.
28. Рябуха Н.О. Виконавська інтерпретація як метод пізнання музичного твору. Вісник Харків. держ. акад. дизайну і мистецтв: [зб. наук. пр.]. Харків, 2009, № 16. С. 135–142.
29. Современная энциклопедия. Музыка наших дней / Вед. ред. Д. М. Володихин. М.: Аванта, 2002. 432 с.
30. Щербініна О. М. Теорія та практика музичного стилю: Навчально-методичний посібник. Ніжин, НДУ, 2006. 87 с.
31. Щербініна О. М. Формування музично-стильових уявлень майбутніх учителів музики у процесі

інструментально-виконавської підготовки: дис. ... кандидата пед. наук: 13.00.02. К., 2005. 241 с.

Додаткові

1. Карпенко Т. П. Формування концертмейстерської компетентності майбутніх педагогів-музикантів у процесі вивчення фахових дисциплін : автореферат дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Київ, 2010. 21 с.
2. Київське музикознавство. Проблеми музичної інтерпретації : зб. наук. пр. Київ: КДВМУ імені Р. М. Глієра, 1999. Вип. 2. С. 4–14, 65–66.
3. Москаленко В. Г. Аналіз у ракурсі музикознавчої інтерпретації. Часопис Національної музичної академії України імені П.І.Чайковського. № 1. Київ: НМАУ ім. П.І. Чайковського, 2008. С. 106 – 111.
4. Орлов В. Ф. Професійне становлення вчителів мистецьких дисциплін: теорія і технологія: [монографія] [за заг. ред. І. А. Зязюна]. К.: Наукова думка, 2003. 262 с.
5. Петренко М. Б. Аналіз як метод інтерпретації ансамблевих творів // Українська культура в контексті сучасних наукових досліджень та практичних реалій: Зб. Матеріалів Міжнарод. наук.-практ. конф., Київ, 2006 р. К. : ДАКККиМ, 2007. С. 199 – 203.
6. Полусмяк И. М. Теоретические и методические аспекты музыковедческой интерпретации : автореф. дис. на соискание учен. степени канд. искусствоведения : спец. 17.00.02 «Музыкальное искусство». К., 1989. 25 с.
7. Приходько В. И. Музыкальная фактура и исполнитель. Х.: Фолио, 1997. 207 с.
8. Ростовський О. Я. Методика викладання музики у початковій школі : навч.-метод. посібник. [2-е вид., доп.]. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2000. 216 с.
9. Семотюк О. П. Сучасний словник іншомовних слів. 2-ге вид., доп. Х.: Веста : Видавництво «Ранок», 2008. 688 с.

10. Сирятська Т. О. Об'єкт виконавської інтерпретації. Проблеми сучасного мистецтва і культури. Підготовка творчої особистості у мистецьких вищих навчальних закладах [зб. наук. пр.]. Харків, 2003. С. 45–55.
11. Чекан Ю. І. Історико-функціональне дослідження музичних творів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. мистецтвознавства : спец. 17.00.02 «Музичне мистецтво». К., 1992. 25 с.
12. Чернявська М. Н. Аксіологічний аспект теорії інтерпретації та проблеми музичної педагогіки: дис. ... кандидата мистецтвознавства : 17.00.03. К., 1996. 138 с.
13. Юцевич Ю. Словник музичних термінів. К.: Музична Україна, 1977. 206 с.
14. Chaciński J. Pomiar osiągnięć muzycznych na przykładzie akompaniamentu fortepianowego do piosenki / J. Chaciński. WSP, Słupsk, 1997. 167 s.

Інтернет джерела

1. Академічна та популярна музика у XX - на початку XXI ст. Режим доступу: <http://uip.uipa.edu.ua/wp-content/uploads/2015/04/%D0%9B%D0%B5%D0%BA%D1%86%D1%96%D1%8F-6.pdf>
2. Барокова музика – Вікіпедія. Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki>
3. Види і напрями сучасної популярної музики, видатні музиканти і співаки. Режим доступу: <http://kultura.gvmir.com/?p=275>
4. Витоки сучасних трендів і тенденцій у попередників – легендарних зірок рок-сцени 80-90-х. Режим доступу: <http://rock-oko.com/statt/analtika/legendarn-albomi.html>
5. Гаврилова Л., Псарьова Л. Інтерпретація музичного твору: теоретичні аспекти. Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти [зб. наук. праць]. Вип. 3. Слов'янськ, 2016. С. 97 –106. Режим доступу: <http://pptma.dn.ua/files/2016/3/11.Gavrilova->

Psarova_s.97-106.pdf

6. Гаркуша Л.І., Економова О.С. Виконавська інтерпретація музичних творів у структурі професійної підготовки майбутнього педагога музики. Професійна мистецька освіта і художня культура: виклики XXI століття. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/14488/1/L_Garkusha_2016_14_04_konf_IM.pdf 4
7. Еволюція художніх стилів в мистецтві. Режим доступу: <https://studfile.net/preview/5258757/page:14/>
8. Зміст і філософія поняття рок-музика, її напрями. Режим доступу: <http://uk.wikipedia.org/wiki/>
9. Інструментальна музика як осмислення дійсності та пошук відповідей. Режим доступу: <http://innovations.com.ua/>
10. Історія мистецтв. Музика епохи бароко. Режим доступу: https://studme.com.ua/1152020213603/kulturologiya/muzyka_epohi_barokko.htm
11. Історія мистецтв. Епоха та стилі музичного романтизму. Загальна характеристика. Режим доступу: https://studme.com.ua/1705031313608/kulturologiya/epoha_stili_muzykalnogo_romantizma.htm
12. Історія української культури. Музична культура XX ст. Режим доступу: https://pidruchniki.com/17900110/kulturologiya/muzichna_kultura
13. Карпенко Т. П., Печенюк М. А. Принципи та основні методи роботи сумісної діяльності концертмейстера і студента-вокаліста // Педагогічна освіта: теорія і практика. 2011. Вип. 8. С. 336-342. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znppo_2011_8_60
14. Класицизм - Острозька академія. Режим доступу: <https://lib.oa.edu.ua/funds/music/classicism/>
15. Класицизм - Історія мистецтв - Google Sites. Режим доступу: <https://sites.google.com/site/istoriamitectv/home/klasicizm-1>

16. Лігус О. М. Стильовий поступ романтизму у українській фортепіанній музиці XIX – початку XX ст. (на прикладі еволюції жанру пісні без слів). Режим доступу: <file:///C:/Users/ASUS/Downloads/158209-345522-1-SM.pdf>
17. Музика XX сторіччя. Режим доступу: <https://studfile.net/preview/5591746/>
18. Музична культура XX ст. Історія української культури. Режим доступу: https://pidruchniki.com/17900110/kulturologiya/muzichna_kultura
19. Музичне мистецтво XX століття. Режим доступу: <https://mozok.click/1685-muzichne-mistectvo-xx-stolttya.html>
20. Музичні стилі та течії XX ст. Загальна характеристика. Режим доступу: https://studme.com.ua/1424020813613/kulturologiya/muzykalnye_stili_techeniya.htm
21. Музичний словник. Музичні терміни. Режим доступу: [bibliograph.com.ua › slovar-muzika](http://bibliograph.com.ua/slovar-muzika)
22. Марценківська О. Загальні тенденції музичного романтизму та їх прояв у фортепіанній творчості Б. Лятошинського // Культурологія та мистецтвознавство. С. 132-146. Режим доступу: <http://glierinstitute.org/ukr/digests/048/15.pdf>
23. Міхєєва Л. В. «Музичний словник в розповідях». Режим доступу: <https://books.google.com.ua/books?id=9nHzCQAAQBAJ&pg=PA128&lpg>
24. Музична література. Словник. Режим доступу: <https://guc.org.ua/navchal-no-metodychni-materialy-2/dystsypliny-zahal-no-profesiynoi-pid/muzychna-literatura-slovnyk/>
25. Музичне мистецтво класицизму. Лекція. Тема 5. Режим доступу: <https://studopedia.info/9-63251.html>
26. Музичний класицизм Загальна характеристика стилю. Режим доступу: https://studme.com.ua/1422090613605/kulturologiya/muzykalnyy_klassitsizm.htm

27. Нові яскраві рок-гурти. Режим доступу: <http://www.kakprosto.ru/kak-835074-luchshie-rok-gruppy-21-veka>
28. Погляд на українську пісенну культуру в XXI столітті. Режим доступу: <http://www.pisni.org.ua/artikles/274.html>
29. Поняття поп-музики, масової музики. Режим доступу: <http://ukr.sovfarfor.com/muzichne-mistectvo/populjarna-muzika/132-masova-muzika.html>
30. Проаналізуйте особливості музичної естетики Романтизму. Режим доступу: <https://studopedia.org/index.php?vol=2&post=22135>
31. Про українську музику та україномовний шоу-бізнес. Режим доступу: <http://uk.wikipedia.org/wiki/>
32. Путішина Л. О. Становлення та еволюція музичних жанрів: історичний аспект // Актуальні питання мистецької педагогіки. 2013. Вип. 2. С. 104-108. Режим доступу: <http://armp.kgra.km.ua/Files/APMP02/27.pdf>
33. Романтизм в музиці. Режим доступу: <https://studopedia.info/9-63253.html>
34. Рябова О. Дослідження сформованості музично-стильових уявлень підлітків – учасників камерного оркестру // Молодь і ринок №2 (169), 2019. С. 157-161. Режим доступу: [file:///C:/Users/ASUS/Downloads/163124-356609-1-SM%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/ASUS/Downloads/163124-356609-1-SM%20(2).pdf)
35. Словарь джазовых терминов / [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.melody.ru/styles/jazz/style/dict/t.Shtml>.
36. Сучасна українська музика та її потенціал. Режим доступу: <http://estetica.etica.in.ua/suchasna-ukrayinska-muzika-ta-yiyi-potentsial/>
37. Тексти лекцій з курсу «Історія зарубіжної музики» для студентів психолого-педагогічного факультету музичних груп / Укл. Дячук Н.І. Полтава: ПДПУ імені В.Г. Короленка. 2009 р. 103 с. Режим доступу: <http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/3378/>

1/Djachuk.pdf

38. Творча біографія вокальної формації «Піккардійська терція». Режим доступу: <http://www.tercia.com.ua/pro-hurt>
39. Тормахова В. Характерні риси української поп-музики кінця XX-початку XXI століть. Режим доступу: <https://core.ac.uk/download/pdf/32607781>

ДОДАТКИ

Додаток А

Алгоритм здійснення

виконавського аналізу музичного твору:

- визначте головну ідею, задум музичного твору (характеризується епоха, в якій жив і творив автор; його соціально-життєва позиція; образно-сміслова система, типові інтонаційні формули його творчості та даного твору, історія написання даного твору);
- визначте жанр, характер та основні настрої твору (визначення роду художньої образності, визначення жанрової природи твору за художньо-образними ознаками та за виконавською належністю);
- проаналізуйте авторський текст музичного твору (розпізнавання та диференціювання його координат, виявлення особливостей засобів фіксації музичного змісту);
- виявіть провідні, типові для даного музичного твору відповідної епохи засоби фіксації музичного змісту та засоби музичної виразності (типові інтонації, ладо-гармонічні та метроритмічні особливості, тип фактурного викладення, особливості динаміки, агогіки, артикуляції, музичний синтаксис тощо);
- визначте композиційно-драматургічну програму музичного твору;
- змоделуйте способи та прийоми виконання музичного твору, що аналізується (визначення доцільних засобів музичної виразності, виконавські складнощі).

У творах гомофонно-гармонічного складу бажано здійснити деталізований аналіз мелодії за таким планом:

- жанрова природа мелодії (вокальна, інструментальна, пісенна, танцювальна, маршова, декламаційна, речитативна, моторна чи поєднання кількох жанрових ознак). Первинна характеристика образу;
- художня виразність інтервальної будови мелодії:
 - а) виділити найчастіше вживані інтервали, які є основою типових інтонацій;
 - б) охарактеризувати конструктивну функцію інтервалів (участь інтервалів у розвитку мелодії);
- ладогармонічні особливості:
 - а) визначити ладотональність;
 - б) виділити напружені інтервали та інтонаційні звороти;
 - в) узагальнити співвідношення ладової стійкості та нестійкості (переважання стійкості, переважання нестійкості, їх гармонічна рівновага);
 - г) визначити зв'язок ладової виразності з характером образу;
- мелодичний рисунок:
 - а. схарактеризувати види мелодичного руху;
 - б) визначити співвідношення плавного руху і стрибків (що переважає?);
 - в) визначити зв'язок характеру руху мелодії з характером образу;
- метроритмічні особливості:
 - а) загальна характеристика ритмічного руху (рівномірний, різноманітний, активний, спокійний, періодичний, неперіодичний тощо);
- загальні висновки: характеристика музичного образу мелодії та роль основних засобів виразності у його створенні.

**Теми реферативних повідомлень до теми 2.3.
(виконавська інтерпретація музичних творів епохи
романтизму)**

1. Творчий портрет Ф. Шуберта – видатного представника доби романтизму.
2. Творчий портрет Р. Шумана – видатного представника доби романтизму.
3. Творчий портрет Ф. Шопена – видатного представника доби романтизму.
4. Творчий портрет Ф. Ліста – видатного представника доби романтизму.
5. Творчий портрет Ф. Мендельсона – видатного представника доби романтизму.
6. Творчий портрет Дж. Верді – видатного представника доби романтизму.
7. Творчий портрет Ш. Гуно – видатного представника доби романтизму.
8. Творчий портрет Е. Гріга – видатного представника доби романтизму.
9. Творчий портрет Ф. Шуберта – видатного представника доби романтизму.
10. Творчий портрет М. Глинки – видатного представника доби романтизму.
11. Творчий портрет М. Римського-Корсакова – видатного представника доби романтизму.
12. Творчий портрет Ц. Кюї – видатного представника доби романтизму.
13. Творчий портрет П. Чайковського – видатного представника доби романтизму.
14. Творчий портрет С. Рахманінова – видатного представника доби романтизму.
15. Творчий портрет С. Гулака-Артемівського – видатного українського композитора доби романтизму

16. Творчий портрет П. Ніщинського – видатного українського композитора доби романтизму.
17. Творчий портрет М. Завадського – українського композитора доби романтизму.
18. Творчий портрет В. Заремби – українського композитора доби романтизму.
19. Творчий портрет М. Лисенка – видатного українського композитора доби романтизму.
20. Творчий портрет П. Сокальського – видатного українського композитора доби романтизму.
21. Творчий портрет М. Колачевського – видатного українського композитора доби романтизму.
22. Творчий портрет М. Вербицького – видатного українського композитора доби романтизму.
23. Творчий портрет А. Вахнянина – видатного українського композитора доби романтизму.

**Теми реферативних повідомлень до теми 2.4.
(виконавська інтерпретація музики XX ст.)**

1. Творчий портрет К. Дебюссі – видатного французького композитора-імпресіоніста.
2. Творчий портрет М. Равеля – видатного французького композитора-імпресіоніста.
3. Творчий портрет М. де Фалья – видатного іспанського композитора-імпресіоніста.
4. Творчий портрет І. Стравинського (ранній період творчості) – видатного російського композитора-імпресіоніста.
5. Творчий портрет Б. Бартока (ранній період творчості) – видатного угорського композитора-імпресіоніста.
6. Творчий портрет М. Чюрльоніса – видатного литовського композитора-імпресіоніста.
7. Творчий портрет А. Шенберга – видатного композитора-експресіоніста.
8. Творчий портрет А. Берґа – видатного композитора-експресіоніста.
9. Творчий портрет А. Веберна – видатного композитора-експресіоніста.
10. Риси експресіонізму у творчості російського композитора Д. Шостаковича.
11. Риси експресіонізму у творчості російського композитора О. Скребіна.
12. Джаз як явище музичного мистецтва.
13. Африканські та європейські витoki джазу.
14. Інструментальний та вокальний джаз.
15. Різновиди джазу: традиційний джаз-диксиленд, симфоджаз, бі-боп, кул, модальний джаз тощо.
16. Найкращі виконавці джазової музики.
17. Творчий портрет Я. Степового – видатного українського композитора XX ст.

18. Творчий портрет К. Стеценка – видатного українського композитора ХХ ст.
19. Творчий портрет М. Леонтовича – видатного українського композитора ХХ ст.
20. Творчий портрет С. Людкевича – видатного українського композитора ХХ ст.
21. Творчий портрет А. Кос-Анатольського – видатного українського композитора ХХ ст.
22. Творчий портрет Ф. Колесси – видатного українського композитора ХХ ст.
23. Творчий портрет Б. Лятошинського – видатного українського композитора ХХ ст.
24. Творчий портрет Л. Ревуцького – видатного українського композитора ХХ ст.
25. Творчий портрет П. Майбороди – видатного українського композитора ХХ ст.
26. Творчий портрет А. Штогаренка – видатного українського композитора ХХ ст.
27. Творчий портрет І. Карабиця – видатного українського композитора ХХ ст.

**Теми реферативних повідомлень до теми 2.5.
(виконавська інтерпретація музичних творів ХХІ ст.)**

1. Творчий портрет М. Скорика – видатного сучасного українського композитора.
2. Творчий портрет Є. Станковича – видатного сучасного українського композитора.
3. Творчий портрет Ж. Колодуб – видатної сучасної української композиторки.
4. Творчий портрет Л. Дичко – видатної сучасної української композиторки.
5. Основні жанри сучасної популярної естрадної музики.
6. Характерні риси української поп-музики.
7. Авторська пісня як жанр української естрадної музики.
8. Рок-музика як нове явище музичної культури.
9. Рок-музика та її стильові різновиди: панк-рок, арт-рок, хард-рок, глем-рок, рок-н-рол, поп-рок, фолк-рок, готика, хеві-метал та ін.
10. Використання електромузичних інструментів та технічних пристроїв (мікрофони, мікшерний пулт, посилювачі, синтезатори) як основа рок-музики.
11. Особливості розвитку української рок-музики.
12. Найкращі рок-гурти світу.
13. Найкращі українські рок-гурти.

Методичне видання

ПЕТРЕНКО Марина Борисівна

**Методичні рекомендації
до робочої програми
навчальної дисципліни
«Виконавська інтерпретація»**

*галузь знань 02 Культура і мистецтво
спеціальність 025 Музичне мистецтво
для закладів вищої освіти*

Комп'ютерний набір *М.Б. Петренко*

Комп'ютерна верстка *С.П. Цьома*

Підп. до друку 29.03.2021.

Формат 60x84/16. Гарнітура Bookman Old Style.

Папір офсетний. Друк офсетний. Ум. друк. арк. 2,09.

Ум. фарб.-відб. 2,09. Обл.-вид. арк. 3,56.

Тираж 100 пр. Вид. № 14.

Видавець і виготовлювач:

ФОП Цьома С.П. 40002, м. Суми, вул. Роменська, 100.

Тел.: 066-293-34-29.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:

серія ДК, № 5050 від 23.02.2016.